Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרב נבי שכטר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

ברכת האילנות דרך זו"ס

הלשון בשו"ע או"ח (סי' רכ"ו) היא, היוצא בימי ניסן ורואה אילנות וכו', [וכ"ה בלשון הגמ' ברכות (מג:) בארמית], ומבואר בפוסקים (עי' משנ"ב שם ס"ק א) שלאו דוקא בחודש ניסן אלא בתחילת הזמן שעדיין האילנות מלבלבין. וכה"ג מצינו בנוגע לרואה בית המקדש בחורבנו וכו' שחייב לקרוע.

והנה כשרואים בעינייס מה שנמצא לפניו ממש, יש התרגשות במדה מסויימת (לפעמים של שמחה, ולפעמים של עצבות), משא"כ ברואה דרך זו"ס, אף שיש יותר התרגשות מאשר מי שרק מסתכל בתמונה, אבל לא באותה מדה כמו במי שמסתכל במה שלפניו ממש, ובתשו' הגאון חכם עובדי' ז"ל (יחוה דעת ח"ד סי' י"ז) כתב בזה שיש לדונו כספקא דדינא אם דינו כרואה א"ל. [בזמנו עדיין לא הי' זו"ס, אבל הי' הסתכלות בטלויזי"ה בשידור חי.]

וכמדומה לי שעפ"ז מקובל, שהיות וספק קריעה להקל (כמבואר בפ"ת סוף יו"ד, דא', קריעה רק דרבנן, וב', שספק בל תשחית דאו' הוא), ממילא הרואה את הכותל דרך זו"ס, אע"פ שכבר עברו למ"ד יוס, אינו קורע. ואם אח"כ תוך למ"ד יוס יבוא ברגליו לבקר אצל מקוס המקדש - ג"כ אינו קורע, כי שמא נחשבת ראייתו דרך זו"ס כראייה, ועדיין לא עברו למ"ד יוס מאז, והולכים להקל לשני הכיוונים. וה"נ בנד"ד, עפ"י פשוטו אותו הספק חל כאן, שההתרגשות דרך זו"ס פחותה מאשר הראייה במו עיניו, ויש לנו לומר שספק ברכות להקל, כלומר, שלא לברך.

A special bracha is recited by one who sees the blossoming of the trees in the month of Nisan. While it is clear that this bracha is recited only upon seeing an actual tree, and not a picture, it is possible that seeing a real tree live through the internet may qualify. However, since this matter is difficult to resolve conclusively, it should be treated as a safek, and in accordance with the general principle of safek brachos l'hakel, a bracha should not be recited when seeing a blooming tree on Zoom.

Similarly, the Gemarah rules that one who sees the Churban Beis Hamikdash for the first time in thirty days, is obligated to tear kriyah. In the area of kriyah, a safek is also treated leniently, and therefore, one would not rend his garments when seeing the Churban via Zoom. However, the policy of leniency would also mean that we acknowledge the possibility that the Zoom viewing was significant, and thus one who visits the churban in person within thirty days of that viewing would not rend his garments.

נבי שכטר

נבי שכטר
ערב שבת קודש פ' שמיני
כ"ג ניסן תש"פ

For further halachic inquiries please email ravschachter@gmail.com